

K O N I N K L I J K E N E D E R L A N D S E
A K A D E M I E V A N W E T E N S C H A P P E N

Minister Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)
Minister I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

i.k.vanengelshoven@minocw.nl

Amsterdam, 22 juni 2020
Kenmerk: FAO/MB/1857

Contactpersoon: Marjolein Blaauboer
Telefoonnummer: 020 551 0729
Marjolein.Blaauboer@knaw.nl

Betreft: reactie van KNAW-bestuur op rapport
Evaluatie van de KNAW (2020)

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Hierbij stuur ik u de reactie van het bestuur van de KNAW op het rapport *Evaluatie van de KNAW (2020)*.

Het bestuur is verheugd over het feit dat de commissie veel waardering heeft voor de KNAW en de wijze waarop zij uitvoering geeft aan haar kerntaken en is de evaluatiecommissie dankbaar voor haar inzichten. Het rapport bevat waardevolle aanbevelingen voor verdere verbetering van zowel de kerntaken als de bredere rol die de KNAW kan spelen in het (inter)nationale wetenschapsbestel.

De constatering dat er ook buiten de KNAW veel waardering bestaat voor de rol die de KNAW vervult en dat we er in slagen om mee te bewegen met de dynamiek in het wetenschapsbestel, zien we als belangrijke bevestiging van de koers die de KNAW de afgelopen jaren is ingeslagen. We lezen in het rapport steun voor reeds ingezette nieuwe initiatieven zoals het betrekken van (meer) leden bij de activiteiten, de ontwikkeling van nieuwe adviesvormen en voor de structurele aandacht voor de ledenverkiezingen en daarmee de diversiteit van het Genootschap. Het rapport moedigt ons aan om deze zaken verder voor te zetten.

In deze brief ga ik graag kort in op de belangrijkste aanbevelingen van de evaluatiecommissie aan de KNAW. In algemene zin zullen de belangrijkste aanbevelingen verwerkt worden in de nieuwe strategische agenda voor de periode 2021-2025 waaraan momenteel gewerkt wordt.

- *Van de KNAW wordt gevraagd om helderder en actiever te zijn in het exposeren van het enorme talent en de expertise die de Akademie herbergt. Dat geldt ook voor een aantal instituten dat zich extern krachtiger kan manifesteren;*

Mogelijkheden om de leden duidelijker aan de buitenwereld te presenteren zien we onder meer door middel van vernieuwingen van de website. Via de nieuw ingestelde jaargroepen, de recent ontwikkelde digitale ledenomgeving en als gevolg van de nieuwe bestuursstructuur per september aanstaande verwachten we bovendien een groter deel van onze leden te kunnen betrekken bij onze activiteiten en daarmee zichtbaarder te maken. Ook in de afgelopen tijden, gedurende de corona-crisis, hebben we nieuwe initiatieven ontplooid om onze leden te presenteren aan de buitenwereld: met een goed gevuld programma met webinars die aansluiten bij de actualiteit en filmpjes van wetenschappers 'van huis uit'. Veel van onze leden hebben zich gemanifesteerd in het publieke debat en een bijdrage geleverd aan het aanleveren van wetenschappelijke inzichten als basis voor beleid. Ons eerste, zeer goed bezochte symposium over de corona-crisis vond al plaats op vrijdag 21 februari, ruim voor de lockdown, met sprekers als Marion Koopmans en Ron Fouchier. Wat betreft de instituten zullen we in het kader van de opvolging van de

portfolio-evaluatie werk blijven maken van het positioneren van de nationale onderzoeksinstituten, mede met behulp van het KNAW Knowledge Transfer Office.

- *De KNAW wordt opgeroepen veel aandacht te besteden aan het selectieproces van nieuwe leden: de kwaliteit en integriteit van de leden bepaalt immers de kracht van de KNAW;*

Het verheugt het bestuur dat de evaluatiecommissie de aanbevelingen van de interne KNAW-commissie Evaluatie ledenbestand onderschrijft. Hoe dan ook blijft het selectieproces een continue aandachtspunt voor het bestuur. De uitkomsten van de interne commissie op dit onderwerp zijn reeds geïmplementeerd en de effecten daarvan zullen zorgvuldig worden gemonitord. De metrische gegevens, die abusievelijk nog in het nominatieformulier stonden nadat het gebruik ervan al door de KNAW was afgezworen, zijn ondertussen verwijderd. Met de nieuwe procedure wordt een kwalitatieve beoordeling nog beter geborgd.

- *Wees uitermate kritisch op de onafhankelijkheid: door de nadruk te zeer te leggen op het 'verbinden' kunnen de primaire taken van het 'hoeden en duiden van de wetenschap en de kunsten' in gevaar komen;*

Deze aanbeveling nemen we ter harte in de diverse gremia waarin de KNAW participeert en in de adviezen die de KNAW uitbrengt. We onderschrijven de noodzaak om steeds vanuit de unieke en onafhankelijke positie die de KNAW inneemt in het wetenschapsbestel te acteren en reageren.

- *Richt de aandacht voornamelijk op wetenschappelijke, op de lange termijn gerichte vragen en wees kritisch op adviesvragen die niet aan deze kenmerken voldoen;*

Bij deze aanbeveling maken we graag de kanttekening dat we ook zullen blijven onderzoeken hoe de KNAW in een snel acterende buitenwereld op het juiste moment een bijdrage kan leveren. We onderschrijven de noodzaak om onszelf steeds kritisch te vragen of het uitbrengen van een advies inderdaad passend is bij de rol die de KNAW heeft.

- *Neem actief stelling tegen ontwikkelingen die het wetenschapsbedrijf bedreigen, zoals onvoldoende aandacht voor de bekostiging van fundamenteel, lange-termijn onderzoek, de werkdruk op jonge wetenschappers, de te grote aandacht voor kwantitatieve prestatie-indicatoren, en de nadruk op "nuttige" korte-termijn resultaten;*

Deze elementen vormen een belangrijk onderdeel van de strategische agenda waaraan momenteel gewerkt wordt. De positie van jonge onderzoekers komt daar nadrukkelijk in terug en voor de bekostiging van het fundamenteel lange-termijn onderzoek heeft de KNAW zich ook in de afgelopen maanden, met het oog op de schadelijke effecten van de corona-crisis, ingezet, onder meer via de Kenniscoalitie. Een serie adviesrapporten uit de afgelopen periode adresseert verder precies de hier gesignaleerde knelpunten in het wetenschapsbestel. De hier aanbevolen opstelling is dus al deel van het werk van de KNAW en wij nemen graag de suggestie over om die houding te continueren.

- *Besteed voldoende aandacht aan De Jonge Akademie (DJA) en Akademie van Kunsten (AvK) voor welke organisaties de KNAW een 'thuishaven' is. Beide Akademies hebben grote ambities, maar worden gehinderd door onvoldoende administratieve ondersteuning. De nog jonge AvK werkt bovendien nog wat 'onwennig' en is haar plaats in het kunstbestel nog aan het vinden;*

We onderschrijven dat DJA en de AvK van belangrijke toegevoegde waarde zijn voor de KNAW. De kruisbestuivingen tussen de drie genootschappen zijn waardevol. DJA en AvK hebben zich de afgelopen jaren sterk ontwikkeld en zijn steeds zichtbaarder in het publieke debat. Tegelijkertijd herkennen we het beeld dat de commissie schetst dat deze Akademies in voldoende mate ondersteund moeten worden willen zij hun ambities waar kunnen maken.

- *De wijzigingen in de bestuursamenstelling van de KNAW worden door de commissie onderschreven, waarbij de positie van de domeinvoorzitters extra aandacht vraagt. De instelling van een portefeuillehouder voor internationale samenwerking zal de internationale positie van de KNAW verder versterken.*

Een viertal nieuwe bestuursleden zal vanaf 1 sept. 2020 q.q. de rol van domeinvoorzitters bekleden. De inrichting van deze dubbelfunctie en speciaal de rol van deze bestuurders binnen hun domeinen is een erkend punt van aandacht.

Wij zijn de commissie zeer erkentelijk voor het door hen verrichte werk en voor het rapport.

Met vriendelijke groet, namens het bestuur van de KNAW,

Prof. dr. Ineke Sluiter
President